

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud: N. Mămăligă)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: N. Budăi, I. Dutca, D. Băbălău)

Î N C H E I E R E

05 iunie 2024

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în componență:

Președinte, judecător

Judecători

Stela Procopciuc

Oxana Parfeni

Diana Stănilă

examinând admisibilitatea recursului declarat de Creșa-Grădinița Română nr.104 Chișinău, reprezentată de avocatul Crețu Adrian,

în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Cojocaru Ludmila împotriva Creșei-Grădinițe Române nr.104 Chișinău cu privire la constatarea tratamentului diferențiat la încheierea contractului individul de muncă, anularea refuzului de a încheia contract individul de muncă pentru funcția de educator în învățământul preșcolar, repararea prejudiciului material cauzat în urma refuzului de angajare la muncă, încasarea salariului pentru perioada de imposibilitate de a munci, repararea prejudiciului moral,

împotriva deciziei din 15 decembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a respins recursul declarat de Fediuc Valentin în interesele lui Cojocaru Ludmila împotriva încheierii din 06 ianuarie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, s-a respins apelul declarat de Creșa-Grădinița Română nr.104 Chișinău și s-a menținut hotărârea din 29 noiembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru,

c o n s t a t ă :

La 05 aprilie 2021, Cojocaru Ludmila a depus cerere de chemare în judecată împotriva Creșei-Grădinițe Române nr.104 Chișinău cu privire la constatarea tratamentului diferențiat la încheierea contractului individul de muncă, anularea refuzului de a încheia contract individul de muncă pentru funcția de educator în învățământul preșcolar, repararea prejudiciului material cauzat în urma refuzului de angajare la muncă, încasarea salariului pentru perioada de imposibilitate de a munci, repararea prejudiciului moral.

În susținerea acțiunii reclamanta a indicat că, la 10 februarie 2021, Direcția Generală Ocuparea Forței de Muncă mun. Chișinău i-a eliberat fișa de repartizare pentru ocuparea locului de muncă nr.112/28062021, potrivit căreia a fost repartizată pentru a participa la selecția profesională/interviul de angajare pentru a ocupa locul de muncă vacant – educator în învățământul preșcolar.

În baza fișei de repartizare și conform informației privind posturile didactice vacante, a prezentat setul de acte necesare la Creșa-Grădiniță Română nr.104 Chișinău, însă la 11 februarie 2021, prin înștiințarea privind încadrarea în muncă, a primit refuz nemotivat de la angajator.

Din răspunsul nr.C-229/21 din 12 martie 2021 al Inspectoratului de Stat al Muncii a aflat motivul refuzului și anume, neprezentarea actelor ce confirmă dreptul de activa în funcția aspirată, cu explicarea dreptului de a se adresa în instanța de judecată pentru apărarea drepturilor de muncă.

Cu trimitere la prevederile art.5 lit.a) și b), art.6 alin.(2), art.8 alin.(1), art.9 alin.(1) lit.a), art.10 alin.(2) lit.a) și lit.f¹), art.47 alin.(1) și (3), art.329 alin.(1) și (2), art.330 alin.(1) lit.a), reclamanta consideră că, a avut dreptul de a fi angajată conform funcției la care a aspirat – educator în învățământul preșcolar, după cum a prescris organul de ocupare a forței de muncă.

Mai mult ca atât, Creșa-Grădiniță Română nr.104 Chișinău la momentul adresării, dispunea de posturi vacante conform funcției solicitate.

Pe lângă acestea, pârâta nu a expus cerințe rigide pentru angajarea la muncă, cum ar fi, concursul sau calificări speciale.

La 11 februarie 2021, instituția preșcolară a refuzat încheierea contractului de muncă cu ea fără ai elibera un refuz în scris, cu respectarea prevederilor art.47 din Codul muncii.

Motivele refuzului au fost expuse ulterior Inspectoratului de Stat de Muncă, care s-a desesizat în favoarea instanței de judecată pentru soluționarea litigiului de muncă.

Reclamanta a precizat că, și-a realizat dreptul de a munci anume la Creșa-Grădiniță Română nr.104 Chișinău, deoarece se află în proximitatea domiciliului său.

Deși a prezentat angajatorului actele ce confirmă calificarea sa, în mod similar, care au fost prezentate și Direcției Generale Ocuparea Forței de Muncă mun. Chișinău, care a eliberat îndreptare la locul de muncă, după verificările corespunzătoare, totuși i s-a refuzat în angajare.

În realitate, refuzul administrației instituției preșcolare de a încheia contractul de muncă anume cu dânsa este bazat pe faptul că anterior în calitate de părinte a avut conflicte cu administrația în legătură cu colectările de bani de la părinți în instituția preșcolară.

În viziunea reclamantei nu i s-a asigurat egalitate de tratament la încheierea contractului de muncă în condițiile legii.

Drept consecință, a fost ilegal privată de posibilitatea de a munci, respectiv, de a primi remunerarea sub formă de salariu, prejudiciu pentru care este răspunzător angajatorul-pârât.

Prin faptul că, a fost discriminată de pârât la încheierea contractului individual de muncă pe motiv că și-ar fi expus opinia cu privire la activitățile extra-statutare în cadrul instituției preșcolare, i-a fost cauzat un prejudiciu moral, pe care îl estimează în sumă de 20 000 de lei.

În circumstanțele enunțate, Cojocar Ludmila a solicitat admiterea acțiunii, constatarea tratamentului diferențiat (discriminatoriu) aplicat față de ea de către Creșa-Grădiniță Română nr.104 Chișinău; anularea refuzului din 11 februarie 2021 a Creșei-

Grădinițe Române nr.104 Chișinău de a încheia cu ea contractul individual de muncă pentru funcția de educator în învățământul preșcolar, cu obligarea părții să încheie cu ea contract individual de muncă pentru funcția de educator în învățământul preșcolar, din data de 11 februarie 2021; repararea prejudiciului material cauzat în urma refuzului de angajare la muncă prin încasarea din contul părâtului în beneficiul său a salariului funcției neprimite, începând cu 11 februarie 2021, pentru perioada de imposibilitate de a munci; repararea prejudiciului moral cauzat din contul părâtului în beneficiul său în mărime de 20 000 de lei.

La 12 noiembrie 2021, Creșa-Grădiniță Română nr.104 Chișinău, reprezentată de avocatul Potereanu Dina, a depus cerere, prin care în temeiul art. 207 alin.(2), art.208 alin.(1) și (5), art.17 și art.206 din Codul administrativ, a solicitat declararea acțiunii depuse de Cojocaru Ludmila ca inadmisibilă (f.d.75-78, 82, vol.I).

Prin hotărârea din 29 noiembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru a fost admisă parțial acțiunea depusă de Cojocaru Ludmila. S-a constatat ca neîntemeiat refuzul Creșei-Grădinițe Române nr.104 Chișinău privind angajarea Ludmillei Cojocaru în funcția de educator, începând cu data de 11 februarie 2021. S-a obligat Creșa-Grădiniță Română nr.104 Chișinău să încheie un contract individual de muncă cu Cojocaru Ludmila în funcția de educator în învățământul preșcolar, începând cu data de 11 februarie 2021. S-a obligat Creșa-Grădiniță Română nr.104 Chișinău să calculeze și să achite Ludmillei Cojocaru salariul mediu pentru absența forțată de la muncă pentru perioada de la 11 februarie 2021 – până la 29 noiembrie 2021 inclusiv. S-a încasat din contul Creșei-Grădinițe Române nr.104 Chișinău în beneficiul Ludmillei Cojocaru suma de 3000 de lei cu prejudiciu moral. În rest, acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată.

La 29 noiembrie 2021, Cojocaru Ludmila a depus cerere, solicitând în temeiul art.250 din Codul de procedură civilă, emiterea unei hotărâri suplimentare la hotărârea din 29 noiembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru cu privire la punerea în executare imediată a hotărârii judecătorești în partea ce ține de încasarea salariului neprimat și integrarea în câmpul muncii (f.d.87, vol.I).

La 08 decembrie 2021, prin intermediul oficiului poștal, Creșa-Grădiniță Română nr.104 Chișinău, reprezentată de avocata Potereanu Dina a declarat apel nemotivat împotriva hotărârii primei instanțe (f.d.88-89, vol.I).

Prin încheierea din 06 ianuarie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru a fost respinsă ca neîntemeiată cererea depusă de Cojocaru Ludmila cu privire la emiterea unei hotărâri suplimentare la hotărârea din 29 noiembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru (f.d.105-108, vol.I)

La 06 ianuarie 2022, prin intermediul poștei electronice, Cojocaru Ludmila, reprezentată de avocatul Valentin Fediuc, a declarat recurs împotriva încheierii din 06 ianuarie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, solicitând casarea acesteia (f.d.111-114, vol.I).

La 10 aprilie 2022, prin intermediul poștei electronice, Creșa-Grădiniță Română nr.104 Chișinău, reprezentată de avocata Potereanu Dina a prezentat apelul motivat, solicitând admiterea acestuia, casarea hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei hotărâri noi de respingere a acțiunii depuse de Cojocaru Ludmila (f.d.139-143, vol.I).

Prin decizia din 15 decembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău s-a respins recursul declarat de Cojocaru Ludmila, reprezentată de avocatul Valentin Fediuc împotriva încheierii din 06 ianuarie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru. S-a respins apelul declarat de Creșa-Grădinița Română nr.104 Chișinău și s-a menținut hotărârea din 29 noiembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

Instanța de apel a considerat întemeiată și legală hotărârea primei instanțe, din următoarele motive.

Referitor la recursul declarat de Cojocaru Ludmila reprezentată de avocatul Valentin Fediuc împotriva încheierii din 06 ianuarie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, Curtea de Apel Chișinău a menționat că nu au fost constatate temeieri de fapt și de drept, care ar determina ilegalitatea încheierii respective și ar duce la anularea acesteia, or, legiuitorul exhaustiv a indicat acțiunile ce prevăd executarea imediată a hotărârilor judecătorești, astfel încât, potrivit art.256 alin.(1) lit.b) CPC statuează că, urmează să fie executate imediat ordonanța sau hotărârea judecătorească prin care pârâtul este obligat la plata salariului și a altor drepturi ce decurg din raporturi de muncă, precum și a indemnizațiilor prevăzute de statutul șomerilor în mărimea unui salariu mediu. Totodată, alin.(2) al aceluiași articol prevede că, hotărârea judecătorească privind reintegrarea în serviciu a salariatului concediat sau transferat nelegitim, urmează a fi executată imediat. La caz, hotărârea judecătorească prin care s-a constatat ca neîntemeiat refuzul pârâtei privind angajarea în funcție și obligarea de a încheia un contract individual de muncă cu Cojocaru Ludmila în funcția de educator în învățământul preșcolar, începând cu 11 februarie 2021, nu se încadrează în prevederile precitate.

Cu privire la fondul cauzei, instanța de apel a motivat soluția de menținere a hotărârii primei instanțe prin faptul că, în raport cu Cojocaru Ludmila au fost încălcate garanțiile la angajare stabilite de legislația muncii, sau orice restricție directă sau indirectă a drepturilor sau stabilirea de avantaje la încheierea unui contract de muncă în funcție de sex, rasă, culoarea pielii, naționalitate, limbă, origine, proprietate, social și poziția oficială, locul de reședință (inclusiv prezența sau absența înregistrării la locul de reședință sau ședere), precum și alte circumstanțe care nu au legătură cu calitățile comerciale ale angajaților nu sunt permise, cu excepția cazului în care legea prevede altfel.

Curtea de Apel Chișinău a apreciat ca fiind justă soluția primei instanțe privind anularea refuzului de angajare a Ludmilei Cojocaru, în calitate de educatoare în cadrul Creșei-Grădinițe Române nr.104 Chișinău, or, potrivit explicațiilor ultimei, la data prezentării acesteia la instituția de învățământ preșcolar pentru angajarea în serviciu în calitate de educator, nu i s-a permis accesul în clădire, fișa de repartizare pentru ocuparea locului de muncă fiind înmănată directoarei instituției în coridor lângă ușa de intrare, care după o perioadă scurtă de timp a restituit acesteia înștiințarea privind refuzul de angajare la muncă, fără a explica cauzele refuzului.

Instanța de apel a dedus că în lipsa unor probe care ar stabili contrariul, se atestă ilegalitatea refuzului de angajare a Ludmilei Cojocaru, în sensul în care, potrivit normelor legale pertinente indicate supra, refuzul urmează a fi întocmit cu indicarea unei argumentări obiective și rezonabile privind refuzul în angajare, cu examinarea

întregului set de acte prezentate la încheierea contractului individual de muncă și susținerea unui interviu.

Nu au fost reținute alegațiile Creșei-Grădinițe Române nr.104 Chișinău privind faptul neprezentării de către potențialul angajat a actelor care ar confirma dreptul acestuia de a activa în sistemul educațional, or, simpla invocare a acestui fapt, în lipsa unui substrat factologic raportat la circumstanțele de fapt ale cauzei, atestă lipsa unui standard minim de probațiune în coraport cu solicitarea înaintată.

Mai mult ca atât, actele necesare reiterate în art.57 alin.(1) din Codul muncii au fost prezentate de către Cojocarul Ludmila, or, fișa de repartizare pentru ocuparea locului de muncă din 10 februarie 2021 este eliberată în cazul în care pretinsul solicitant întrunește cerințele necesare inclusiv pregătire profesională și actele necesare de angajare prevăzute de lege, totodată, până la proba contrară, asupra lipsei unor acte sau cerințe stabilite de către legislație în coraport cu Cojocarul Ludmila de către Creșa-Grădiniță Română nr.104 Chișinău, nu au fost prezentate.

Instanța de apel a reținut prevederile art.57 alin.(2) din Codul muncii, potrivit cărora se interzice angajatorilor să ceară de la persoanele care se angajează alte documente decât cele prevăzute la alin.(1), precum și de alte acte legislative.

În consecință, instanța de apel a apreciat ca fiind întemeiată concluzia primei instanțe privind obligarea Creșei-Grădinițe Române nr.104 Chișinău de a încheia un contract individual de muncă cu Cojocarul Ludmila în funcția de educator în învățământul preșcolar, începând cu data de 11 februarie 2021, luând în considerare constatarea ca fiind neîntemeiat refuzul de angajare.

De asemenea, instanța de apel a considerat ca fiind întemeiată și soluția instanței de fond privind încasarea salariului îndreptat spre achitare pentru lipsa forțată de la serviciu începând cu data de 11 februarie 2021 - până 29 noiembrie 2021, concluzie desprinsă din textul normelor art.329 alin.(1) în coroborare cu art.330 alin.(1) lit.a) din Codul muncii potrivit cărora angajatorul este obligat să repare integral prejudiciul material și cel moral cauzat salariatului în legătură cu îndeplinirea de către acesta a obligațiilor de muncă, în cazul discriminării salariatului la locul de muncă sau ca rezultat al privării ilegale de posibilitatea de a munci, dacă prezentul cod sau alte acte normative nu prevăd altfel, inclusiv și obligația la compensarea persoanei salariul pe care aceasta nu l-a primit, în toate cazurile privării ilegale de posibilitatea de a munci.

Cu trimitere la art.2036 și 2037 din Codul civil, referitor la pretenția cu privire la prejudiciu moral, instanța de apel a reținut că, mărimea compensației pentru prejudiciul moral urmează a fi stabilit în mod rezonabil, luând în considerare întinderea suferințelor psihice sau fizice cauzate persoanei, proporționalitatea între acordarea despăgubirilor și gradul în care reputația a fost lezată, și de măsura în care această compensare poate aduce satisfacție persoanei vătămate.

În viziunea instanței de apel, în speță, pretențiile Ludmillei Cojocarul privind anularea refuzului de angajare au fost admise, astfel încât, prejudiciul moral în mărime de 3000 de lei constituie o sumă rezonabilă, în măsură să compenseze ultimei prejudiciul moral cauzat, care corespunde cerinței de legalitate atestate prin prisma prevederilor art.329 alin.(2) din Codul muncii și art.2037 din Codul civil, cât și a criteriului de proporționalitate raportată la acțiunile ilicite ale apelantului/pârât.

Pe final, instanța de apel a concluzionat că, prima instanță a pronunțat o hotărâre legală și temeinică, astfel încât nu se impune reformarea ei, din care motive apelul Creșei-Grădinițe Române nr.104 Chișinău a fost respins ca nefondat și menținută hotărârea instanței de fond.

Distinct, instanța de apel a reținut că, în cadrul examinării cauzei civile în ordine de apel, avocatul Fediuc Valentin, în interesele intimatului Cojocaru Ludmillei a înaintat o cerere privind repararea prejudiciului pentru întreaga perioadă ce cuprinde și durata examinării cauzei în instanța de apel, invocând prevederile art.372 alin.(3) Codul de procedură civilă.

Cu trimitere la art.372 alin.(3) din CPC, instanța de apel a considerat de a admite cererea reprezentantului Ludmillei Cojocaru, avocatul Fediuc Valentin în vederea compensării salariului mediu pentru absență forțată de la muncă ca despăgubiri apărute după pronunțarea hotărârii în prima instanță, încasându-se suma respectivă pentru perioada 30 noiembrie 2021 – 15 decembrie 2022.

La 06 februarie 2023, Cojocarul Ludmila, reprezentată de avocatul Lilia Bînzari a depus cerere de corectare a erorii materiale strecurate în dispozitivul deciziei din 15 decembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, în partea în care s-a indicat că „în temeiul art.372 alin.(3) CPC, se obligă Creșa-Grădiniță Română nr.104 Chișinău să achite salariul mediu pentru absență forțată de la muncă din 30 noiembrie 2022 până la data de 12 decembrie 2022” cu corectarea erorii materiale greșite strecurate în dispozitivul deciziei din 15 decembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău „până la data de 12 decembrie 2022” cu cea corectă „până la data de 15 decembrie 2022” (f.d. 234, vol.I).

Prin încheierea din 16 februarie 2023 a Curții de Apel Chișinău s-a corectat eroarea din decizia din 15 decembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău în partea dispozitivă a deciziei motivate cu înlocuirea sintagmei greșite „până la data de 12 decembrie 2022” cu cea corectă „până la data de 15 decembrie 2022”(f.d.246-247, vol.I).

La 20 martie 2023, prin intermediul poștei electronice, Creșa-Grădiniță Română nr.104 Chișinău, reprezentată de avocatul Crețu Adrian a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, în partea admiterii acțiunii depuse de Cojocaru Ludmila, cu emiterea în această parte a unei hotărâri noi de respingere integrală a acțiunii depuse de Cojocaru Ludmila.

În susținerea recursului, Creșa-Grădiniță Română nr.104 Chișinău, reprezentată de avocatul Adrian Crețu a invocat ilegalitatea deciziei instanței de apel, emisă cu încălcarea și aplicarea eronată a normelor de drept material și procesual.

Reprezentantul recurentei a menționat că, instanța de apel a ignorat cererea de amânare depusă de avocatul Adrian Crețu la 14 decembrie 2022 prin intermediul poștei electronice, prin care a comunicat motivul amânării și anume că la această dată este antrenat într-o altă cauză penală la Judecătoria Chișinău, sediul Ciocana, cu prezența persoanei arestate, anexând și probe în acest sens. Din înregistrarea audio al ședinței din 14 decembrie 2022, se confirmă că instanța de apel nu s-a expus în privința cererii de amânare a cauzei depuse de avocatul Adrian Crețu, prin ce a fost îngăduit dreptul la apărare și reprezentare a Creșei-Grădinițe Române nr.104 Chișinău.

Atât prima instanță, cât și instanța de apel au aplicat eronat prevederile Codului muncii, în situația în care între Creșa-Grădiniță Română nr.104 Chișinău și Cojocaru Ludmila nu a fost încheiat un contract individual de muncă, nu au existat relații de muncă.

Afară de aceasta, instanțele de judecată ierarhic inferioare au făcut trimitere la prevederile art.57 din Codul muncii, care prevede lista de documente necesare la angajare, pe când Cojocaru Ludmila la cererea de angajare în câmpul muncii nu a prezentat actele strict prevăzute de lege.

Recurentul consideră că, fișa de repartizare nu este actul universal ce exclude prezentarea documentelor necesare la încheierea contractului individual de muncă, cu atât mai mult că locul de muncă ține de educația copiilor la grădinița-creșă și diligența în respectarea legii atât a angajatorului, cât și a angajatului este obligatorie, dar nu la alegere.

Consideră că intimata Cojocaru Ludmila a manifestat rea-credința printr-un comportament viclean ce nu are drept scop angajarea în câmpul muncii, ci obținerea unor mijloace bănești din contul bugetului de stat.

În acest sens la cererea de recurs a anexat: nota informativă eliberată de Creșa-Grădiniță Română nr.104 Chișinău nr. 5/22 din 19 decembrie 2022 privind prezentarea documentelor pentru încheierea contractului individual de muncă; ordinul nr.01-p din 03 ianuarie 2023 cu privire la angajarea în serviciu; nota informativă a serviciului medical ei Creșa-Grădinițe Române nr.104 Chișinău privind neadmiterea în grupa de copii a Ludmillei Cojocaru, motivul, lipsa controlului medical, cererea din 31.02.2023 depusă de Cojocaru Ludmila prin care a solicitat demisia din motiv de sănătate; ordinul nr.27-p din 31.01.2023 cu privire la demisie.

În conformitate cu art. 434 alin.(1) și (2) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia la 15 decembrie 2022, în ședință publică.

Din scrisoarea anexată la dosar rezultă că, copia deciziei integrale a instanței de apel a fost expediată la 04.01.2023 la adresele indicate de părți, inclusiv la sediul recurentei (f.d.229, vol.I).

Cu toate acestea, nu se atestă date când recurente i s-a comunicat decizia integrală din 15 decembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău.

Astfel, recursul declarat la 20 martie 2023 de către Creșa-Grădiniță Română nr.104 Chișinău, este în termen.

La 12 mai 2023, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa Ludmillei Cojocaru copia recursului declarat de Creșa-Grădiniță Română nr.104 Chișinău, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței, însă intimata nu și-a valorificat acest drept procedural și nu a depus referință (f.d.22, vol.II).

Prin Legea nr.246 din 31 iulie 2023 pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție) au fost

operate modificări în Codul de procedură civilă, care au intrat în vigoare la 01 septembrie 2023.

În conformitate cu prevederile art.XI alin.(3) din Legea nr.246 din 31 iulie 2023, recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

Din sensul normei de drept enunțate, urmează că legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale, cu excepția temeiurilor în baza cărora se vor examina recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi.

În conjunctura enunțată, și având în vedere că, recursul declarat de Creșa-Grădinița Română nr.104 Chișinău, reprezentată de avocatul Crețu Adrian, a fost depus la 20 martie 2023, adică până la intrarea în vigoare a modificărilor operate în Codul de procedură civilă, acestea vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

Examinând temeiurile recursului, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră recursul inadmisibil, din motivele ce succed.

În conformitate cu art.432 alin.(1) din Codul de procedură civilă (până la modificările operate prin Legea nr.246 din 31.07.2023, în vigoare 01.09.2023), părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Aliniatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin.(4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În temeiul prevederilor art.433 lit.a) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului (20 martie 2023), cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin.(2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că, examinarea admisibilității recursului presupune verificarea conformității temeiurilor invocate în cererea de recurs cu temeiurile prevăzute în art.432 din Codul de procedură civilă, în vigoare la data declarării recursului.

Din analiza recursului rezultă că, Creșa-Grădinița Română nr.104 Chișinău, reprezentată de avocatul Crețu Adrian, a invocat temei de admisibilitate a recursului prevederile art.432 din Codul de procedură civilă, în vigoare la data de 20 martie 2023.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție, reținând că recurenta a făcut trimitere la temeiurile de drept prevăzute de art.432 din Codul de procedură civilă, în

vigoare la data depunerii recursului, normă citată supra, nu a stabilit că instanța de apel a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată.

În acest context, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că argumentele invocate în cererea de recurs nu se încadrează în limitele stabilite de norma indicată, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei contestate, or, motivele recursului sunt similare celor invocate în cadrul judecării cauzei, asupra căror instanța de apel s-a pronunțat.

Dezacordul recurentei cu decizia instanței de apel, relatarea situației nu constituie temei de casare a deciziei contestate, or, recursul exercitat conform Secțiunii a II-a din Codul de procedură civilă, are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Totodată, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție învederează că, potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII din Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forță atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art.432 alin.(4) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art.130 din Codul de procedură civilă.

Din recursul declarat de Creșa-Grădinița Română nr.104 Chișinău, reprezentată de avocatul Crețu Adrian, nu rezultă că instanța de apel a apreciat arbitrar probele.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa constantă statuează că, dreptul de acces la instanță nu este absolut. Există limitări implicit admise (cauza Golder împotriva Regatului Unit, p.38, cauza Stanev împotriva Bulgariei (MC), p. 230). Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (cauza Luordo împotriva Italiei, p. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (cauza Levages Prestations Services împotriva Franței, p. 45).

La fel, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (cauza Helmers c. Suediei, 09 octombrie 1991).

În conformitate cu art.440 alin.(1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art.433, completul din 3 judecători, printr-o încheiere irevocabilă adoptată în lipsa părților, declară recursul inadmisibil.

Din considerentele redate, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție concluzionează că recursul declarat de Creșa-Grădinița Română nr.104 Chișinău, reprezentată de avocatul Crețu Adrian, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin.(2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului și drept urmare, este inadmisibil.

În conformitate cu art.433 lit.a) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului, art.440 alin.(1), (2) din Codul de procedură civilă, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Creșa-Grădinița Română nr.104 Chișinău, reprezentată de avocatul Crețu Adrian.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte, judecător

Stela Procopciuc

Judecători

Oxana Parfeni

Diana Stănilă